

Codul etic al Societatii de Radiologie si Imagistica Medicala din România

A. Introducere

in ultimele decenii, asistenta sanitara a devenit un sistem complex de servicii oferite de echipe de profesioniști, de obicei in institutii care utilizeaza tehnologie sofisticata. in acelasi timp, au crescut presiunile financiare asupra sistemului de asistenta sanitara, imperfectiunile sistemului se traduc in consecinte suboptimale pentru pacienti, iar practica medicala a devenit subiectul unui set complex de aranjamente si stimulente financiare. Ca rezultat al acestei stari de fapt, medicilor le este din ce in ce mai greu sa isi indeplineasca responsabilitatile fata de pacienti si societate. Ca recunoastere a provocarilor etice exacerbate sau create de aceste schimbari, Societatea Europeana de Radiologie a formulat un set de principii etice si raspunderi profesionale menite a ghida conduita profesionala a radiologilor in relatia lor cu pacientii, colegii, angajatorii, industria, autoritatile si societatea. Desi principalul scop al asistentei sanitare trebuie sa fie starea de bine si interesul pacientului individual, medicii trebuie sa fie constienti ca interrelatiile inerente unui sistem de asistenta sanitara fac imposibila separarea actiunilor intreprinse pentru pacienti individuali de performanta generala a sistemului si de impactul social. Responsabilitatile radiologului nu sunt limitate la ceea ce cere legea. Acest Cod Etic nu reprezinta un set de legi ci un cadru etic care are scopul de a ghida radiologii spre cele mai inalte standarde de conduita profesionala.

B. Principii etice

Principiile etice alcatuiesc prima parte a Codului Etic al Societatii Europene de Radiologie. Ele reprezinta fundamentele etice ale responsabilitatilor profesionale pe care membrii ESR ar trebui sa se straduiasca in mod constant sa le indeplineasca.

Principiul altruismului, al binefacerii

Medicii au obligatia primara de a utiliza cele mai bune metode diagnostice si interventii terapeutice disponibile pentru a promova sanatatea pacientilor lor, prin prevenirea sau tratarea bolilor, alinarea suferintelor si ameliorarea starii lor de sanatate. Altruismul contribuie la stabilirea increderii, care este elementul esential al relatiei medic - pacient.

Principiul evitarii raului

in timp ce amelioreaza sanatatea pacientului, medicii trebuie sa reduca la minimum incarcatura de riscuri pentru pacient a interventiilor medicale. Ei trebuie sa ofere servicii cu deplin respect pentru demnitatea umana si in cel mai bun interes pentru pacient.

Principiul respectarii autonomiei pacientului

Medicii trebuie sa respecte autonomia pacientilor lor. Ei trebuie sa isi informeze pacientii complet si onest, sa pastreze confidentialitatea in limitele impuse de lege si sa dea posibilitatea pacientilor sa ia decizii informate cu privire la interventiile diagnostice si terapeutice. Deciziile pacientilor privind propria ingrijire trebuie sa prevaleze, atâta timp cât aceste decizii sunt conforme cu practica etica si nu conduc la solicitari de ingrijire incorecta. Orice interventie diagnostica sau terapeutica necesita consimțământul informat al pacientului.

Principiul justitiei sociale

Profesia medicala trebuie sa promoveze justitia in sistemul de asistenta medicala, incluzând distribuirea echitabila si utilizarea cost-eficienta a resurselor limitate de asistenta sanitara. Medicii

trebuie sa promoveze eliminarea discriminarii in asistenta sanitara, indiferent daca este bazata pe vârsta, gen, orientare sexuala, rasa, religie, status socioeconomic sau orice alta categorie sociala.

C. Responsabilitati profesionale

Responsabilitatile profesionale reprezinta a doua parte a Codului Etic al ESR. Ele definesc un standard de conduita profesionala pentru toti membrii Societatii.

- Pentru a oferi asistenta sanitara de inalta calitate, radiologii trebuie sa isi protejeze independenta clinica si integritatea profesionala in fata cererilor crescânde provenite de la societate, pacienti individuali, guverne sau terti.
- Radiologii trebuie sa isi sustina pacientii sau populatiile pe care le deservesc, dar nu trebuie sa manipuleze sistemul astfel încât sa obtina beneficii pentru ei in detrimentul altora.
- Radiologii trebuie sa stabileasca o astfel de relatie cu pacientii lor încât sa le permita sa interpreteze imaginile si sa decida asupra interventiilor in contextul situatiei medicale generale a pacientului. Ei trebuie sa se asigure ca toate informatiile relevante privind istoricul medical al pacientului si rezultatele anterioare le-au parvenit in mod optim.
- Radiologii trebuie sa fie devotati protejarii confidentialitatii pacientului. Ei nu trebuie sa elibereze informatia medicala a unui pacient fara consimtamântul explicit al acestuia si trebuie sa acceseze doar imaginile care sunt necesare pentru rezolvarea unor necesitati medicale ale pacientului. Exceptiile pot fi justificate daca exista un risc serios de vatamare a pacientului sau a altor persoane sau daca sunt prevazute si cerute de lege.
- Având in vedere vulnerabilitatea si dependenta inerenta a pacientilor, radiologii sunt obligati sa pastreze relatii adecvate cu pacientii lor. In particular, radiologii nu trebuie sa exploateze pacientii in orice scopuri personale, inclusiv câstiguri financiare personale si avantaje sexuale.
- Radiologii trebuie sa se straduiasca sa isi amelioreze in permanenta cunostintele si abilitatile profesionale si sa le puna la dispozitia pacientilor si colegilor lor.
- Radiologii trebuie sa fie in permanenta constienti de limitarile lor si sa fie dispusi sa se consulte cu alti colegi, când este necesar. Aceste limitari trebuie sa fie dezvaluite in mod corespunzator pacientilor si medicilor ordonatori.
- Radiologii trebuie sa fie dedicati ameliorarii continue a calitatii actului medical. Aceasta impune munca in colaborare cu alti profesionisti pentru reducerea erorii medicale, cresterea sigurantei pacientului, evitarea suprautilizarii resurselor sistemului medical, reducerea variatiilor neadecvate din practica si optimizarea rezultatelor ingrijirii.
- Radiologii au obligatia sa garanteze securitatea pacientilor si a personalului, in special in ceea ce priveste radioprotectia, masuri de siguranta asociate RM si utilizarii substantelor de contrast.
- Daca pacientul este lezat ca urmare a ingrijirii medicale, el trebuie informat prompt, pentru a evita compromiterea serioasa a increderii pacientului si a societatii. Nedezvaluirea de catre radiolog a unei erori medicale (ex: diagnostic eronat) reprezinta comportament non-etic. Raportarea erorii trebuie sa fie concisa si lipsita de judecati de valoare.

- Radiologii trebuie sa ofere asistenta medicala bazata pe cele mai bune dovezi disponibile ca urmare a cercetarii, dar si pe managementul adecvat si cost-eficienta al unor resurse limitate.
- Radiologii se vor relationa cu alti profesioniști din domeniul medical cu respect mutual si vor colabora in beneficiul pacientului.
- Radiologul care lucreaza intr-o institutie sau entitate privata va aseza indatoririle profesionale si responsabilitatile fata de pacient deasupra intereselor comerciale ale proprietarilor sau ale altora care lucreaza in aceste entitati. Radiologii nu trebuie sa accepte niciodata sa faca parte dintr-un aranjament care interzice furnizarea asistentei medicale necesare sau care implica asistenta medicala sub standarde acceptabile.
- Atunci când îndruma un pacient către institutii sau servicii in care are un interes financiar direct, radiologul trebuie sa dezvaluie in intregime acest interes. A plăti un doctor pentru ca acesta sa trimita un pacient la un anumit radiolog este non-etic.

Adoptat de Adunarea Generala a SRIM in 03.10.2014, Eforie Nord